

BUDOWA AUTOSTRADY A1

węzeł Pyrzowice – koniec obwodnicy Częstochowy

tekst: **MARIA SZRUBA**, Nowoczesne Budownictwo Inżynieryjne

Całość budowanej autostrady A1 między Tuszymem (woj. łódzkie) a Pyrzowicami (woj. śląskie) została podzielona na dziewięć odcinków realizacyjnych, których nazwy odpowiadają kolejnym literom alfabetu. Postępowania na wybór wykonawców czterech odcinków betonowej autostrady A1 między Częstochową i Pyrzowicami o łącznej długości 56,9 km prowadzono od marca 2014 r. Odcinki F-I od Częstochowy do Pyrzowic powstają od 2015 r. Planowane oddanie do ruchu wszystkich 4 odcinków autostrady A1 to połowa 2019 r.

Budowa autostrady A1 została ujęta w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2004 r. w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych. Stanowi także element *Programu budowy dróg krajowych na lata 2011–2015* oraz część *Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju 2030*, przyjętej przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011 r. Budowa autostrady A1 jest inwestycją o znaczeniu europejskim, a konieczność jej budowy została podyktowana potrzebą stworzenia tranzytowego układu dróg na terytorium Polski.

Odcinek F

Odcinek F, węzeł Rząsawa (z węzłem) – węzeł Blachownia (z węzłem), jest zlokalizowany na terenie województwa śląskiego, w powiatach częstochowskim i kłobuckim, na terenach gmin Mykanów, Rędziny, Blachownia, Kłobuck i miasta Częstochowa.

Inwestycja jest realizowana w systemie projektuj i buduj. W ramach kontraktu powstaje odcinek autostrady o nawierzchni z betonu cementowego oraz węzły drogowe Rząsawa, Lgota, Blachownia. Kierowcy będą mogli korzystać z Miejsc Obsługi Podróżnych (MOP): Gorzelanka Wschód, Gorzelanka Zachód, Wierzchowisko Wschód, Wierzchowisko Zachód. Wykonawca jest zobowiązany do przebudowy istniejących dróg w zakresie kolizji z autostradą, budowy dróg dojazdowych (obsługujących tereny przyległe do autostrady) oraz przejazdów i wjazdów awaryjnych na autostradę. W ramach kontraktu powstają pasy technologiczne oraz obiekty inżynieryjne w ciągu autostrady i w ciągu dróg krzyżujących się z autostradą. Na system odwodnienia terenu składają się urządzenia odwadniające korpus drogowy, w tym rowy drogowe, kanalizacja deszczowa, urządzenia podczyszczające, zbiorniki retencyjne, retencyjno-infiltracyjne i inne. Spośród urządzeń ochrony środowiska zaplanowano

zabezpieczenia akustyczne, przejścia dla zwierząt, przepusty ekologiczne z ogrodzeniami ochronno-naprowadzającymi oraz zieleni.

W ostatnim czasie w zakresie prac drogowych wykonane zostały m.in. bieżące naprawy dróg technologicznych, kruszenie i wywóz skały, hałdowanie kruszywa, drenaż podłużny i gwoździowanie skarp. Tam, gdzie było to konieczne, ulepszono warstwy podłoża. Na części budowanego odcinka wykonano podbudowę z chudego betonu i nawierzchnię betonową.

Odcinek G

Odcinek G, węzeł Blachownia (bez węzła) – węzeł Zawodzie (z węzłem), zlokalizowany jest na terenie województwa śląskiego, w powiecie częstochowskim, na terenach gmin Blachownia, Konopiska oraz miasta Częstochowa. Zadanie obejmuje m.in. budowę odcinka autostrady A1 o długości 4,7 km

z nawierzchnią z betonu cementowego. Z grupy obiektów inżynierskich powstają dwa wiadukty w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Łąki w Walaszczkach. Na opisywanym odcinku wykonane zostaną także elementy systemu poboru opłat, w tym linii kablowej zasilającej od stacji transformatorowej do km ok. 0 + 350 łącznicy BC na węźle Zawodzie.

W lipcu 2018 r., w 27. tygodniu robót, wykonawca zrealizował m.in. prace ziemne związane z budową nasypu, ułożeniem warstwy podbudowy z kruszywa i warstwy ścieralnej na DW Rondo. W zakresie prac związanych z ochroną środowiska prowadzono regularne kontrole nadzoru środowiskowego, archeologicznego i saperskiego. Inne prace branżowe wykonywane w tym czasie obejmowały budowę kanalizacji deszczowej oraz zasilania i łączności autostradowej.

Odcinek H

W ramach zadania *Budowa autostrady A1 na odcinku Tuszyn – Pyrzowice, odcinek H węzeł Zawodzie (bez węzła) – węzeł Woźniki (z węzłem)* zbudowany zostanie odcinek o długości 16,7 km – od km 442 + 500 do km 459 + 200 o nawierzchni betonowej. Inwestycja, realizowana w formule buduj, zlokalizowana jest na terenie województwa śląskiego. Droga przebiega przez powiaty częstochowski i lubliniecki, a także obszary administracyjne gmin Konopiska, Poczesna, Starcza, Woźniki oraz miasta Woźniki. Na tym odcinku trasa przebiega głównie przez tereny rolnicze i częściowo leśne, przecinając tereny luźnej zabudowy jednorodzinnej, usytuowanej wzdłuż istniejącej sieci dróg powiatowych i gminnych. W ramach inwestycji powstają dwa MOP-y kategorii I – Starcza Zachodnia i Starcza Wschodnia. Oprócz budowanego węzła drogowego Woźniki istniejące drogi zostaną przebudowane w zakresie kolizji z autostradą. Powstają także obiekty inżynierskie, w tym wiadukty drogowo, mosty, przejścia niezbędne do sprawnego funkcjonowania przyszłej autostrady. Projekt zakłada też m.in. budowę ekranów akustycznych, przepustów, przejść ekologicznych z ogrodzeniami ochronno-naprowadzającymi, ogrodzeń drogi i wykonanie nasadzeń zieleni. Powstanie system odwadniania drogi, podziemne zbiorniki retencyjne wraz z separatorami i biologicznymi oczyszczalniami ścieków socjalno-bytowych z MOP-ów.

W czerwcu 2018 r. w ramach prac związanych z trasą główną wykonywano m.in. podbudowę z kruszywa łamanego oraz warstwę z kruszywa stabilizowanego cementem. Kontynuowano roboty na obiektach mostowych. Trwały także prace przy budowie kanalizacji deszczowej oraz związane z przebudową sieci wod-kan MOP-ów Starcza Wschód i Zachód.

Odcinek I

Trasa odcinka I, węzeł Woźniki (bez węzła) – węzeł Pyrzowice (bez węzła), zlokalizowana jest na terenie województwa śląskiego. Przebiega przez powiaty lubliniecki i tarnogórski, obszary administracyjne miasta Woźniki oraz gmin Miasteczko Śląskie i Ożarówice. Autostrada A1 na projektowanym odcinku przebiega głównie przez tereny niezurbanizowane, leśne, a także użytkowane rolniczo, częściowo przez obszar zurbanizowany o przeważającej niskiej, rozproszonej zabudowie oraz przez teren portu lotniczego w Pyrzowicach. Zamówienie jest realizowane w formule buduj.

W ramach zadania wybudowany zostanie odcinek autostrady 15,15 km – od km 459 + 200 do km 474 + 350 o nawierzchni

Tab. 1. Podstawowe dane na temat odcinków F-I autostrady A1

Podstawowe dane	Odcinek F	Odcinek G	Odcinek H	Odcinek I
Długość odcinka [km]	20,270	4,7	16,7	15,2
Wartość umowna zadania [zł brutto]	703 281 570,14	219 382 321,53	574 466 949,36	609 501 183,07
Wykonawca	konsorcjum firm Sailini Polska Sp. z o.o., Salini Impregilo S.p.A. i Todini Costruzioni Generali S.p.A.	konsorcjum firm Berger Bau Polska Sp. z o.o. i Berger Bau GmbH	konsorcjum firm Strabag Infrastruktura Południe Sp. z o.o. i Strabag Sp. z o.o.	
Podpisanie umowy na budowę	12 października 2015 r.	31 sierpnia 2015 r.	4 marca 2016 r.	26 sierpnia 2015 r.
Termin realizacji robót	33 miesiące od daty zawarcia umowy z wyłączeniem okresów zimowych (tj. od 15 grudnia do 15 marca)		30 miesięcy od daty zawarcia umowy z wyłączeniem okresów zimowych (tj. od 15 grudnia do 15 marca)	
Klasa drogi	A			
Obciążenie nawierzchni	na oś			
Prędkość projektowa	120 km/h			
Typ przekroju	dwujezdniowa, dwupasowa, z rezerwą pod trzecie pasy ruchu			

betonowej, powstaną dwa MOP-y kategorii II i III – Woźniki Zachód i Woźniki Wschód oraz Obwód Utrzymania Autostrady Ożarówice.

W przypadku tego odcinka na szczególną uwagę zasługuje nietypowe zabezpieczenie głębokiego wykopu w rejonie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach. Wykop o długości 1625 m zabezpieczono szczelną przegradą przeciwnieprzepuszczalną o łącznej długości ok. 3,4 km. Przegroda odcina wykop od napływu wód gruntowych z terenu lotniska, dzięki czemu zagwarantowano niezmienną stosunków gruntowo-wodnych pod płytą postojową i drogą startową lotniska oraz zapewniono jego prawidłowe funkcjonowanie.

W czerwcu 2018 r. na budowanym odcinku wykonywano m.in. podbudowę z kruszywa łamanego na ul. Tarnogórskiej oraz nawierzchnię betonową w km 464 + 145–464 + 808, prowadzono również prace na obiektach inżynierskich oraz kubaturowych na MOP-ach i OUA Ożarówice. Postępują także prace branżowe związane z melioracją i wykonaniem kanalizacji deszczowej.

Z budowaną autostradą A1 wiąże się duże nadzieje, uważając trasę za znaczący czynnik sprzyjający ożywieniu gospodarczemu ze względu na pojawiające się wraz z nią możliwości wzrostu popytu na usługi i towary krajowe.

Funkcjonowanie nowego układu komunikacyjnego dzięki przejściu znacznej części ruchu, który obecnie odbywa się po drogach sąsiednich, pozytywnie wpłynie na środowisko. Idzie za tym szereg korzyści – poprawa klimatu akustycznego, bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, gleby i wód na terenach znajdujących się w pobliżu dróg, które zostaną odciążone przez autostradę.

Do budowy zastosowano nowoczesne materiały i technologie, w tym wysokiej jakości nawierzchnie, systemy odwodnienia, systemy bezpieczeństwa ruchu drogowego, efektywne urządzenia ochrony środowiska. Wszystko to przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości autostrady dla środowiska oraz lepszy warunki bezpieczeństwa zarówno dla osób poruszających się samochodami, jak i dla pieszych.

Tekst powstał na podstawie materiałów
GDDKiA O. Katowice. Zdjęcia: GDDKiA O. Katowice

